

PRESTIŽNÍ STUDENT



ŽENY

10. 1. 2025

ČLENOVÉ REDAKCE



**PÁJA
CHALUPOVÁ**
4.B



**ANIČKA
VERNEROVÁ**
4.B



**ELIŠKA
DOLEŽILKOVÁ**
3.B



**MAJDA
MAJNEROVÁ**
3.B



**KRISTÝNA
SIEGLOVÁ**
3.B



**MAJDA
KOZLOVÁ**
3.B



**ŠIMON
ROSKOVEC**
3.D



**EVI
VACKOVÁ**
4.B



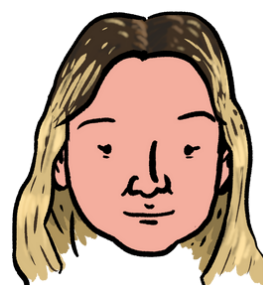
**MAREK
BARBUŠ**
4.B



**MAJDA
SODOMKOVÁ**
2.C



**JONÁŠ
HRMO**
2.B



**PÁŤA
ALBERTOVÁ**
2.B



**KUBA
MEJZR**



**KLÁRKA
ŠOLTYSOVÁ**



**VOJTA
VERNER**
1.D



**MARKÉT
KUBÁČOVÁ**
1.D

OBSAH

GRAFIKA

Pavla Chalupová
Majda Majnerová
Majda Kozlová
Evi Vacková
Markét Kubáčová
Patricia Albertová

ILUSTRACE

Šimon Roskovec

KOREKTURA

Anička Vernerová
Majda Majnerová

TITULNÍ STRANA

Šimon Roskovec
Evi Vacková

Úvodník	3
Žena za pultem	4
Maritha chce být učitelkou, ale donedávna spala na zemi	5
Pay Gap	6
Ztráta našeho miláčka	7
Rozhovor se Silvií Lauder: Od senzace k empatii – změny v reportování o sexuálním násilí	9
Co na talíř? Snídaně zdravě a rychle	10
Jakému učiteli se podobáš?	11
V okovech Tálibánu	12
Jak se růžová stala „holčičí barvou“	13
Run like a girl	15
Dříve utajovaný festival pobuřuje svět	16
Prosincový hokejový zápas	17
Hrdinka, která otevřela oči nejen Francii, ale i celému světu: Gisèle Pelicot	19



Jak na Nový rok, tak po celý rok. Jestli má tohle přísloví v sobě alespoň trochu pravdy, tak naše redakce nezačala úplně nejlépe. Dlouhé vánoční prázdniny byly skvělým odpočinkem, při kterém jsme někteří vypli až moc, naše redakce až tak moc, že je začátek měsíce a nové číslo stále nikde. Doháníme tedy věci na tu nejposlednější chvíli už od začátku. Některé věci se holt nemění ani s novým rokem.

Se začátkem roku se blíží i konec pololetí, což většina z nás rozhodně pocítila po otevření kalendáře, kde se vyrojilo až moc naplánovaných testů. Ráda bych nejen vás, ale i sebe povzbudila nějakou malou polopravdou: to zvládnem, přece to nebude tak hrozný. Všichni ale víme, že nemá cenu si nalhávat něco, čemu už ani nevěříme. Pozitiva ale i přesto můžeme hledat v negativech; pokud půjdeme do tohoto období s negativním postojem, mohou nás překvapit už jen samá pozitiva.

Tématem lednového čísla jsou ženy; a ne, nemáme v plánu únorové číslo věnovat mužům, těm bylo věnováno již dost času. To samozřejmě neznamená, že bychom proti druhému pohlaví něco měli, přece jenom jich pár v redakci také máme a máme je rádi. I muži jsou hodnotnými členy společnosti.

V lednovém čísle se dočtete nejen o ženách jako je naše adoptivní dcera Maritha nebo Gisèle Pelicot, kterou nechával roky její manžel znásilňovat v jejím bezvědomí, ale i často probíraném tématu pay gap či růžové barvě. S novým rokem se k nám také přidává nová posila Johanka Kracíková (2.B), která bude nově přispívat svými recepty.

Milé čtenářky a milí čtenáři
příjemné čtení Vám přeje
šéfredaktorka Pavla Chalupová

Šéfredaktorka

Žena za pultem

Seriál *Žena za pultem* je jedna z mnoha normalizačních perliček, která opravdu stojí za to. Hlavní hrdinka, rázná Andulka, jako prototyp socialistické ženy a starostlivé matky, její životní trable a mnoho trapných dialogů; tak by se dal dvanáctidílný seriál scénáristy Jaroslava Dietla shrnout do jediné věty.

O čem jiném psát v čísle s tématem „ženy“ než o emancipované prodavačce z oddělení lahůdek Anně Holubové? Tento seriál je ztělesněním toho, jak to dopadne, když se syrová propaganda spojí s nepropracovanou psychologií postav (dá-li se to vůbec takto nazvat) a prvoplánovým scénářem. Jako snad všechno z doby posrpnové se *Žena za pultem* snaží vykreslit, jak byl prostý život pracujícího lidu idylický. Zkrátka balzám na duši. Zatímco scénář seriálu je rozhodně rudý, obrazová stránka je laděna do poněkud pochybného odstínu zelené. Inu, posuďte sami.



Člověka s alespoň minimální znalostí historie jistě zarazí, jak plné jsou v seriálu výlohy a regály v prodejně, kde se celý děj odehrává. Přestože se seriál snaží tvrdit opak, v Československu řada potravin chyběla. Rekvizitáři měli prý na place co dělat, aby jim herci exotické ovoce, kompoty a další nedostatkové zboží nerozkradli.

Vedle hlavní dějové linky ze socialistické prodejny pozorujeme v seriálu vývoj milostného vztahu Andulky s podivínským Karlem, který a ní zprvu chodí do práce, jen aby ji mohl vidět. (Jak romantické).

Nakonec nechybí ani traumatizující scéna v posteli, která se neobešla bez povšimnutí ÚV KSČ. Herečka Jiřina Švorcová, představitelka prodavačky Anny, byla totiž velmi aktivní komunistickou političkou, a tato odvážná scéna mohla být pro stranu diskreditující.

Za přečtení stojí názory na tento skvělý normalizační počín na ČSFD či dalších diskusních fórech, kde se člověk dozví spoustu zajímavých věcí. Jako u všeho z minulého režimu se najde mnoho lidí, kteří tvrdí, že „všichni měli všechno a dneska je to mnohem horší.“

Jo Pramen, to byly obchody. A všechno zboží naše a vysoké kvality... Kam jsme to klesli dnes. Zdaleka ne vše co bylo staré, bylo špatné. Právě naopak. A milá plejáda skutečných herců, děkuji.

Tvrdí jeden komentující na YouTube.

Ktorý blbštajn robil recenziu na tento seriál? A vie vôbec, kto to bol Jaroslav Dietl? A zavádzajúce scény z lahôdok? Hm, hm, hm. Vážený človečik, vy ste zrejme žili na inej pla-

néte. V čase vzniku som študovala v Prahe a v každom malom obchodíku bol pult s lahôdkami a mali tam všetko to, čo bolo v oddelení lahôdok v seriáli. Ba dokonca aj krabí šalát a za pár „šušňov“. Takže skúste nedegradovať tvorbu J. D. a časy iba nedávno minulé. Boli podstatne lepšie, ako tie súčasné.

Vzpomíná ďalší.

Jak je patrné z komentářů a recenzí, seriál se stal kultovní záležitostí; nejen u nás, ale například i v Maďarsku nebo Polsku, a tak mohl Východní blok na chlebičky ve výlohách koukat alespoň skrz televizní obrazovky.

Majda Majnerová

Maritha chce být učitelkou, ale donedávna spala na zemi

Naše škola již přes dvacet let pomáhá dětem, které žijí na druhé straně světa. Charitativní projekt *Adopce na dálku* je koncept, díky kterému prostřednictvím symbolické adopce můžete malé holčičce či chlapečkovi zcela změnit život. Přes *Arcidiecézní charitu Praha* naše škola finančně pomáhá dětem z rozvojových zemí a na dálku si je do jejich dospělosti „adoptuje“.

Naše gymnázium na tyto adopce vydělává prostřednictvím podzimní akce *Svačina pro ...*, kdy se snaží většina školy narvat do naší středně velké jídelny a ulovit si nějakou tu mňamku, kterou napekli naši spolužáci. Tento rok jsme stejně jako ten předchozí vybrali potřebnou částku a mnohem víc. „Přebytečný“ výdělek šel jako v předchozím roce na pomoc Ukrajině.

Za již zmíněné dvě dekády jsme vystřídalí hned několik adoptivních dětí, které s námi vyrostly, dostudovaly a teď žijí díky naší pomoci lepší život. Minulý rok dospěl Karthik, náš bývalý adoptivní syn z Indie a současná 3.A nám vybrala novou dceru.

Maritha by se ráda stala učitelkou. To byla jedna z věcí, která zaujala již zmiňované studenty ze 3. A, kteří měli celý proces výběru na starost. Maritha je ve svém snu podporována a zaplacením 7000 korun může rok chodit do školy. Vzdělání není bohužel v této oblasti samozřejmostí a dívky to mají ještě o něco těžší.



Kromě matrace se za vybrané peníze pořídily i kozy – ty původní, které byly pořízeny již minulý rok, jim bohužel sežrala divoká zvěř. „Maminka plakala tři dny.“ To jsou slova samotné Mari-

thy, která nám dvakrát ročně posílá ručně psaný dopis. Kromě matrace a koz se za vybrané peníze pořídily ještě šaty a boty, aby měla Maritha v čem chodit do školy.

Pavla Chalupová

Pay Gap

Představte si, že nastoupíte na novou pracovní pozici zároveň se svým kamarádem. Máte stejné vzdělání a žádné pracovní zkušenosti. Přijde vaše první výplata a váš kamarád dostane o téměř 1500 Kč více než vy. Toto není jen pouhá představa, ale realita pro mnoho českých žen. Realita, která se nazývá gender pay gap, neboli GPG.

Gender pay gap je rozdíl mezi průměrným výdělkem mužů a žen. Udává, o kolik procent je průměrný ženský plat nižší než ten mužský, a je vyjadřován v procentech. V Evropské unii je uváděn průměrný rozdíl 13 %, avšak u nás je toto procento mnohem vyšší, a to až 16 %.

Jak je to vůbec v dnešní době možné? Rozdíl vychází mimo jiné z odlišnosti mezi mužskými a ženskými profesemi. Z historie si přinášíme různé stereotypy, například představu o profesích, které jsou „vhodné“ pro ženy. Jsou to odvětví zdravotnictví, administrativy nebo školství – právě tato odvětví bývají hůře ohodnocena.

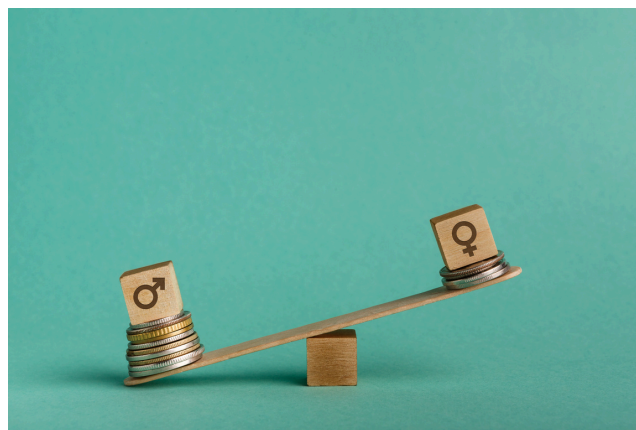
Ženy se také potýkají s bariérou tzv. „skleněného stropu“. Tato metafora označuje nepřístupnost žen k vysokým pozicím na trhu práce. Poukazuje na skutečnost, že i se stejným vzděláním mají ženy menší šanci na dosažení vedoucí pozice. Také zde hrají roli stereotypy o přirozené vůdčí roli mužů, kteří se na tyto pozice údajně hodí více.

Zaměstnavatelé často preferují vyjednávací způsob při dohodě o navýšení platu či jiných finančních odměn, což mnohdy zvýhodňuje muže. Sledujeme zde značné rozdíly v sebevědomí zaměstnanců.

Ženy jsou častěji na mateřské a rodičovské dovolené. Na mateřské dovolené dostávají pouze 70 % platu a za rodičovskou dovolenou dostávají 350 tisíc korun na 3 roky věku dítěte.

Částka se může lišit podle počtu dětí. Nejenže tak dostávají výrazně méně peněz, ale jejich absence v práci brání kariérnímu růstu. Je nutné zmínit, že se od žen často očekává, že budou zůstat doma. Muži těmto očekáváním nečelí. Zdaleka není špatné ani jedno z těchto rozhodnutí – problém je spíše v přístupu systému.

Zaměstnavatelé navíc mohou očekávat nižší dostupnost zaměstnankyň kvůli stereotypům ohledně rodinného života. Právě tato očekávání ženám nejvíce ubližují. Přímá diskriminace žen je sice zákonem zakázána, ale stále se setkáváme se situacemi, kdy ženy za stejnou práci dostávají méně zapláceno. Nepřímá diskriminace žen je běžnější – například nižší odměny za pozice, ve kterých dominují ženy.



Dalším problémem je nedostatečná transparentnost při odměňování. V České republice a mnoha dalších zemích není běžné, aby byly mzdy veřejné, což brání odhalení platových rozdílů.

Všechny tyto faktory na sebe navazují a obvykle se kombinují. Řešením je komplexní přístup k problému a změny v kulturních normách, vzdělání a zaměstnavatelských praktikách.

Vláda projednává různé pozměňovací návrhy. Na konkrétní změny, které by ministerstvo mělo podniknout, jsme se zeptali současného ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky, který nám však doposud neodpověděl.

Patricia Albertová

Ztráta našeho miláčka

Už to nějaký pátek víme, ztratil se nám Tutanchamon. Tutanchamon je/byla agama a spokojeně si žila ve svém teráriu, až do jednoho dne, kdy prostě zmizela. Pokud se nezajímáte o naše zvířátka, tak jste to možná nezaregistrovali, ale ti, co alespoň trochu o školní zvířinec zájem projevují, si mohli všimnout, že se v jednom teráriu nesvíí. Ztráta agamy je pro členy tera kroužku, do kterého taktéž chodím, zničující, převážně proto, že nevíme, co se s Tutanchamonem stalo.

Pokud to ve vás nevzbouzí nějaké smutné pocity, tak si můžete naši situaci představit tak, jako by se zrovna vám ztratilo dítě a vy jste o něm už dlouho neslyšeli. Vaše myšlenky se dostávají do extrémů. Co se stalo mému nebohému dítěti? Tak takhle nějak je to u nás.

Přemýšleli jsme snad nad všemi (ne)možnými scénáři, přesto jsme však měli jen dva nejpravděpodobnější. Buď někdo zapomněl zavřít terárko, Tutanchamon vyskočil, přežil a záhadným způsobem někam zmizel – avšak tato možnost byla rychle zavrhnuta, neboť i kdyby někdo nechal dvířka otevřená, tak by ho někdo velice rychle našel, ne? Vždyť takový tvor není

zrovna drobeček, prostě agama se vám jen tak neztratí. Anebo ji prostě někdo ukradl. Ale proč by ji někdo kradl? To je otázka, kterou jsme si nejednou položili. Vždyť byste ani neměli radost, že máte doma agamu, která není vaše a někdo jiný ji postrádá, nebo ne? A taky krmit toto zvíře vám sebere čas a peníze, tak proč, proč by to někdo dělal?

Naštěstí v našem příběhu nastal zvrát. Tutanchamon se na začátku ledna objevil ve svém teráriu. A to po dlouhých 43 dnech. Má-li to nějaké rozumné vysvětlení, bohužel nevíme, ale všem z tera kroužku se jistě značně ulevilo. Už můžeme jen spekulovat, zdali se ztratil sám od sebe, nebo mu k tomu někdo pomohl. Avšak na tom už teď moc nezáleží, jelikož pro nás všechny by mělo být nejdůležitější to, že je tam, kam patří.



Ilustrační foto

Vojtěch Verner

Rozhovor se Silvií Lauder:

Od senzace k empatii – změny v reportování o sexuálním násilí



Silvie Lauder je česká novinářka působící v týdeníku Respekt. Specializuje se na společenská témata, feminismus, genderové otázky a lidská práva. Její práce otevírá zásadní debaty o sexuálním násilí, postavení žen a rovnosti v české společnosti.

Zpravodajství o sexuálním násilí představuje jednu z nejcitlivějších oblastí moderní žurnalistiky. Každé slovo, které novinář zvolí, může mít dalekosáhlé důsledky – nejen pro oběti, ale také pro veřejné vnímání tohoto závažného problému. Jak média informují o těchto případech? O tom jsem se bavila se Silvií Lauder.

Jak hodnotíte současný stav zpravodajství o sexuálním násilí v českých médiích, posouváme se k větší citlivosti v tomto tématu?

Ano, posouváme se, ale stále to není ideální. Dochází ke zvyšování povědomí o tématu díky organizacím jako *Konsent* a *Profem*, které přinášejí výzkumy a osvětu. Debata o redefinici znásilnění přinesla důležité změny, když se podařilo poukázat na nedostatky v právní úpravě, na jejichž odstranění se podíleli i opoziční politici, což naznačuje širší posun ve vnímání tohoto problému. Významný byl také proces s Dominikem Ferim, kde jeho chování a pokusy o diskreditaci obětí ukázaly na změny ve fungování médií i soudů. Média se nenechala manipulovat a soud zohlednil jeho jednání jako přítěžující okolnost, což odráží postupné zlepšení v přístupu k těmto případům.

Znamená to, že se téma sexuálního násilí začíná stávat mainstreamovým?

Ano, určitě. Díky vysokoprofilovým případům, jako je ten s Ferim nebo Cimickým, přestává být téma sexuálního násilí okrajovou záležitostí. Začínáme to vnímat jako vážný společenský problém, který musíme řešit a začít o něm otevřeně mluvit. I když to ještě není ideální, je to velký posun od devadesátých let, kdy se o těchto tématech téměř nemluvalo.

Jak hodnotíte kvalitu novinářské práce při reportování o sexuálním násilí v Česku a v zahraničí?

V Česku vidíme pozitivní změny, například v případech jako ten s Ferim, kdy novináři použili investigativní metody pro rozkrytí kauzy. I když se někteří novináři, například na Novinkách, stále drží staršího stylu, což se projevuje ve zjednodušeném a někdy necitlivém jazyce, celkově jsou příklady dobré praxe stále častější. Pokud jde o zahraničí, v anglosaských zemích, kde se téma *MeToo* stalo velmi silným hnutím, je vidět větší systematické zpracování těchto případů. I když česká žurnalistika zaostává, začínáme se k těmto metodám přibližovat.

Mělo by být více školení zaměřených na tuto problematiku?

Ano, rozhodně. Je důležité, aby novináři, ale i další profesní skupiny, rozuměli specifikům sexuálního násilí. Jakmile lidé nepochopí jeho dynamiku, mohou oběti nesprávně obviňovat nebo zlehčovat jejich zkušenost. Tato vzdělávací část je klíčová pro zajištění správného přístupu.

Jaký by měl být hlavní cíl novinářů při psaní o sexuálním násilí?

Cílem novináře by mělo být vždy co nejvěrnější zachycení reality, bez ohledu na téma. U sexuálního násilí to znamená, že novinář by měl mít hluboké porozumění tomu, jaké to je být obětí. Ačkoli se to nemusí na první pohled zdát, toto téma vyžaduje speciální znalost, protože nelze použít tradiční logiku. Důležité je porozumět nejen následkům, ale i způsobu, jakým se oběti mohou snažit získat zpět kontrolu nad svým životem.

A jak jazyk formuje vnímání sexuálního násilí?

Jazyk je velmi důležitý, protože má velký vliv na to, jak veřejnost vnímá daný čin. Když používáme jazyk, který naznačuje humor nebo laškovnost, může to zmírnit závažnost situace. Například když se použije slovo „hrátky“ místo „znásilnění“, je to velmi nebezpečné, protože zlehčuje situaci a podkopává její vážnost. Takový jazyk může ovlivnit i oběti, které se začnou cítit, že přehánějí. Je klíčové, aby jazyk v médiích vyjadřoval realitu a nebagatelizoval závažné násilí.

Máme v Česku na téma sexuálního násilí dostatečnou osvětu?

Pocit, že se to zlepšuje, je patrný, ale stále máme co dohánět. Česká společnost se začíná přibližovat západním standardům, ale i v právní praxi a zdravotnictví se stále projevuje potřeba hlubšího vzdělávání. Doufám, že se na tuto problematiku zaměříme více a že se v budoucnu situace ještělepší.

Majda Kozlová

Co na talíř? Snídaně zdravě a rychle

Se začátkem nového roku přichází období, kdy si dáváme různá předsevzetí. Většinou je ale dodržíme nanejvýš první měsíc, a pak od nich zase rychle upustíme. Lidé si často kladou nesplnitelné výzvy a jednou z nich jsou i nejrůznější diety. Ráda bych vám proto prozradila udržitelný trik na pokrm, kterým můžete začít v cestě za lepším životním stylem, aniž byste se nějak omezovali.

Připravila jsem si velmi zajímavý recept na ovesnou kaši. Začít den zdraví prospěšnou snídaní je základ úspěchu. Recept je orientační, jakoukoliv ingredienci lze nahradit či některé i úplně vynechat. Příkládám i pár fotek, jak jsem si s kašemi vyhrála já. Budu moc ráda, když budete sdílet své výtvořky na Instagramu. Přeji hodně štěstí a dobrou chuť!

Ingredience:

- 30–50g jemných ovesných vloček
- 1 lžička chia semínek
- 1 lžička skořice (můžete vynechat a místo toho použít třeba vanilkový extrakt či pravou vanilku, kakao nebo úplně jiné koření)
- voda/mléko (já ráda používám i různé mléčné alternativy: ovesné, sojové, mandlové, kokosové atd.)
- rozmačkaná půlka banánu/jedna velká jahoda
- 2 lžičky syrovátkového/rostlinného proteinu



Na zdobení/dekoraci:

- ovoce použité do kaše hezky nakrájet i navrch (jahody, banán, lesní plody; lahodí oku a dodají svěžest)
- ořechové máslo (používám 100% arašídové, občas i kešu)
- kvalitní čokoláda (já mám nejradši hořkou 78%)
- semínka (lněná, chia, konopná či maková)
- sušené/lyofilizované ovoce (sušené meruňky, švestky, datle, moruše aj., lyofilizované jahody, mango či maliny; dodají i sytou barvu)
- kvalitní jogurt/tvaroh/kefír pro více bílkovin (lze použít i rostlinný)
- topping (med, čekankový/datlový/rýžový/agáve sirup, tekutý karamel)

Některé osvědčené kombinace:

1. banán (+borůvky) + arašídové máslo + hořká čokoláda + datle
2. jahody + kešu máslo/ořechy + mléčná/hořká čokoláda
3. maliny + pistáciové/kešu máslo + bílá čokoláda
4. švestky + tvaroh + maková semínka + pražené mandle + med

Postup:

1. V menším hrnci smícháte vločky, chia semínka, koření a vodu či mléko (množství vody takové, aby vznikla nad vrstvou vloček tenká vrstva tekutiny) a na středním plameni pomalu zahříváte.
2. Po chvíli přidejte za stálého míchání rozmačkané ovoce a protein.
3. Vše dobře vmíchejte a přiveďte celou směs k varu. Že se kaše vaří, poznáte, jakmile začne probublávat. Necháte ještě chvíli na plotně a mícháte ji až do zhoustnutí.
4. Poté nalijete hotovou kaši do misky a zdobíte dle vlastních preferencí.

Jakému učiteli se podobáš?

Zjisti, ke kterému učiteli by ses nejlépe hodil/a! Odpověz na následující otázky podle svého chování a povahy. Zapiš si, kolik odpovědí A, B, C, D nebo E máš, a na konci se podívej na svůj výsledek, tak, že si spočítáš, které písmeno ti vyšlo nejčastěji.

1. Jak reaguješ, když tě něco ve třídě rozčílí?

- A) Zhluboka se nadechnu a řeknu si: „Nech to být, nemá to cenu.“
- B) Začnu si v hlavě sestavovat proslov, kterým všem vysvětlím, jak se věci mají.
- C) Hodím našťvaný pohled, ale pak se na všechny mile usměju.
- D) Pravděpodobně vybuchnu a řeknu něco, co mě později bude mrzet.
- E) Vezmu to s nadhledem a prohodím něco jako: „Tohle nás jednou bude mrzet.“

2. Jak se chováš při skupinové práci?

- A) Snažím se pomoci, hlavně ať je klid a práce odvedená.
- B) Rychle převezmu vedení a rozdám všem úkoly, protože jinak to nebude podle mě.
- C) Chci, aby se všichni cítili dobře, takže se snažím být nápomocný/á.
- D) Záleží na mojí náladě – buď jsem super efektivní, nebo prostě bouchám do stolu.
- E) Hlavně ať je sranda, a když se něco nepovede, svět se nezboří.

3. Jak reaguješ, když něco nechápeš?

- A) Počkám si na vhodný moment a pak se v klidu zeptám.
- B) Začnu se ptát, dokud mi to někdo nevysvětlí tak, jak to chci slyšet.
- C) Nejprve zkontroluju, jestli náhodou někdo jiný taky tápe, a teprve potom se zeptám.
- D) Vyhrknu: „Cože? To je přece úplně mimo!“
- E) Zasměju se, že mi to nejde, a nechám si poradit.

4. Co bys udělal/a, kdyby sis nemohl/a zapamatovat látku?

- A) V klidu bych si to prošel/a znovu. Však ono to tam někde bude.
- B) Ptal/a bych se učitele tak dlouho, dokud bych neměl/a pocit, že už to chápu.
- C) Požádám kamarády o pomoc a pokusím se, aby se nikdo necítil nepříjemně.
- D) Pravděpodobně bych vybuchl/a a prohlásil/a, že tohle v životě stejně potřebovat nebudu.
- E) Vymyslím si nějakou blbost, třeba písničku, a budu si to zpívat.

5. Jaký jsi typ člověka ve třídě?

- A) Klidný/á, tak trochu diplomat, co drží věci pohromadě.
- B) Tvrdohlavý/á, co si vždycky jede svoje.
- C) Milý/á a snažím se, aby všichni byli v pohodě.
- D) Nepředvídatelný/á – někdy jsem zlatíčko, jindy to bouří.
- E) Veselý/á, co vždycky rozzáří třídu.

A) Jiří Doubrava

Jsi klidný/á, trpělivý/á a rád/a pomáháš ostatním. Potřebuješ učitele, který je stejně vstřícný a pečlivý. Ideálně někoho, kdo při hodinách dokáže zachovat klid, i když ostatní studenti objevují nové decibely.

B) Michal Štorek

Máš svou hlavu a rád/a si věci děláš po svém. Učitel, který si jede podle svých pravidel, ti bude nejlépe rozumět. Typ, co klidně začne hodinu slovy: „Dneska to uděláme jinak,“ a pak překvapí tancem na tabuli. Kreativita!

C) Markéta Jiskrová

Jsi hodný/á a záleží ti na vztazích s ostatními, ale zároveň si umíš stát za svým. Potřebuješ učitele, který tě podpoří a bude spravedlivý. Mix mezi andělem a rozhodčím. Umí udělat pořádek, ale vždycky s úsměvem.

D) Irena Šebková

Jsi trochu náladový/á, ale máš velkou energii. Učitel, který je dynamický, ti dá prostor být sám/sama sebou. Jako horská dráha – nikdy nevíš, co přijde, ale vždycky to bude jízda.

E) Laura Bazyn

Jsi optimistický/á, milý/á a rád/a šíříš dobrou náladu. Potřebuješ učitele, který je vždy usměvavý a podporující. Bazyn? To je chodící slunečnice. A občas přidá vtípek, který rozesměje i ty největší morousy.

V okovech Tálibánu

Jsou to více než tři roky od chvíle, kdy Tálibán v Afghánistánu znovu převzal moc. Po Spojenými státy vynucené dvacetileté pauze, při které byla země spravována oficiální afghánskou vládou, tálibové historicky podruhé převzali kontrolu.

Téměř hned po stažení amerických vojáků v srpnu 2021 se stále rozrůstající armáda „svatých bojovníků“ postupně zmocnila velkých měst včetně Kábulu. Odchod amerických sil tak byl posledním hřebíkem do rakve stávajícímu režimu a umožnil vzestup Tálibánu a s ním i totality a násilí. Toto extremistické hnutí, které je významně zastoupeno nepatrně majoritním etnikem Paštunů, mezi některými nespokojenými, primárně venkovskými obyvateli, nachází podporovatele. Kromě pašunského nacionalismu se skupina vymezuje radikálním výkladem islámu – takovým, který ženy nejen systematicky utlačuje, ale i vraždí.

Islámské právo šaría, soubor pravidel vycházející z Koránu, má být návodem každému muslimovi, jak správně a počestně žít. Tento popis v nás může oprávněně evokovat představu jakéhosi Desatera přikázání – prostě ryze náboženské záležitosti. V pojetí Tálibánu a některých muslimských zemí jako Saudská Arábie, však hraje mnohem větší roli. Právo šaría zastupuje plnohodnotné státní právo a s těmi, kdo ho poruší, si rozhodně nebere servítky. Mezinárodní pozornosti se dostávají hlavně nesmyslné zákazy, které se vztahují na ženy a dívky a brutální tresty, které jsou v případech (i domnělého) porušení nevyhnutelné.

Opouštět domov mají ženy a dívky bez kompletního zakrytí těla i tváře (burky) a doprovodu mužského příbuzného zakázané. Slyšet nesmí být jejich hlas ani chůze, takže podpatky si pod současným režimem neobují.

Na ulici raději klopí zrak, protože pouhý pohled na cizího muže je v rozporu se zákonem. Ve stylu předchozí talibánské éry je dívkám umožněno vzdělání nanejvýš do šesté třídy, ale ani to není jistotou. Nucené sňatky, vyhození z univerzity a ze zaměstnání, zákaz vstupu do posilovny, kadeřnictví nebo parku – to všechno je nová a zároveň známá realita afghánských žen. Deklarované plány Tálibánu slibující rozvolnění jsou pouze marným pokusem o uchlácholení znepokojeného zbytku světa. Důkazem je i fakt, že teprve před měsícem byl mimo zákon postaven ženský porodnický výcvik, což nevyhnutelně způsobí ještě vyšší porodní úmrtnost. Za porušení některého z represivních pravidel práva šaría se platí vysoká cena. Pouhé nařčení z „nemravného chování“ přináší trest, který sahá od veřejného bití klackem až po ukamenování k smrti.



Přes veškeré pokusy o potlačení ženské individuality a svobody se ozývají nemnohé, ale zato silné hlasy afghánských žen vyžadující změnu. Naším úkolem je nahlédnout za hranice vlastní evropské společnosti, a to bez zbytečné generalizace a předsudků. Zasaďme se za jejich právo na bezpečí a důstojnost – chráníme tak i to naše.

Kristýna Siegllová

Jak se růžová stala „holčičí barvou“

Holky nosí růžovou, kluci modrou. To známe asi všichni. O tom, že to tak nebylo vždy, jste už asi také slyšeli. Kdy ovšem začaly děti nosit barvy podle pohlaví, kdo za to mohl a jak růžovou vidíme dnes?

Asi do začátku dvacátého století nosila většina dětí bílé šaty bez ohledu na pohlaví. Bílá byla totiž levná, lehce se prala a šaty byly praktické, ať už na oblékání nebo protože ze šatů děti nevyrostly tak rychle jako z kalhot. Malým chlapcům se také dost často nestříhaly vlasy až do šestého roku života, pohlaví se tedy na první pohled ve většině případů nedalo jednoduše určit.

Barvy se v dětských šatnících začaly objevovat až po konci první světové války. Názory na to, kdo má nosit co, byly ve společnosti smíšené, spíše se ale říkalo, že růžová, výraznější a sytější, je lepší pro chlapce, kdežto modrá, něžnější, nevýrazná a hezčí, je barva pro dívky. Populární byl i názor, že modrá je lepší pro blondaté a modrooké děti, kdežto růžová je hezčí na tmavovlasých dětech.

Růžovou začaly nejprve nosit starší dívky, a to v roce 1953. Během druhé světové války nosily ženy do práce často černé a modré jednoduché kombinézy. Růžová tedy nebyla vnímána jako tradiční, ba naopak symbolizovala rebelii a vzdor. Právě v tomto roce se staly hned dvě události, které názory široké veřejnosti změnily. Za prvé – první dáma USA Mamie Eisenhower milovala růžovou a na veřejnosti se tak často ukazovala v růžových, perlami

posetých, šatech. A za druhé – Marilyn Monroe ve filmech *Pánové mají radši blondýnky* a *Niagara* měla několik dnes již ikonických růžových šatů.

U dětí se začala růžová a modrá objevovat tak, jak ji známe dnes, v devadesátých letech minulého století. Rodiče totiž mohli poprvé v historii zjistit pohlaví svého dítěte ještě před jeho narozením. To způsobilo, že se novým požadavkům musel přizpůsobit i marketing a rodičům bylo doporučováno, aby nakupovali růžové věci pro dívky a modré věci pro chlapce. S tím přišel i fenomén zvaný růžová daň, spočívající v tom, že produkty růžové a pro ženy jsou často dražší než totožné věci pro muže. Ten přetrval až do dnešní doby.

Dnes je růžová stále vnímaná jako ženská barva, a to spíše negativně. Jedním z příkladů je film *Pravá blondýnka* z roku 2001, který vypráví příběh o dívce, která vystuduje univerzitu i přes to, že ráda nosí růžovou. To krásně ukazuje, že ve společnosti stále vnímáme růžovou jako barvu hezkých a hloupých holek. Hodně lidí se tedy stále bojí oblékat své syny do růžové, protože je to holčičí barva. Ale jak se říká: růžová je žužu, je to barva mužů.

Markéta Kubáčová

Run like a girl

„Běžíš jako holka.“ Věta, která zní jako urážka. Setkala se s ní pravděpodobně každá z nás, ať už osobně nebo z doslechu. Mířila na to, abychom si připomněly, že jsme slabé, neohrabané nebo postrádající vytrvalost. Před očima se vynoří obraz nesynchronizovaných pohybů rukou a nohou, které chaoticky létají sem a tam. Takový obraz však dlouhé roky odrážel nejen pohled společnosti na ženský sport, ale i jeho postavení v ní.

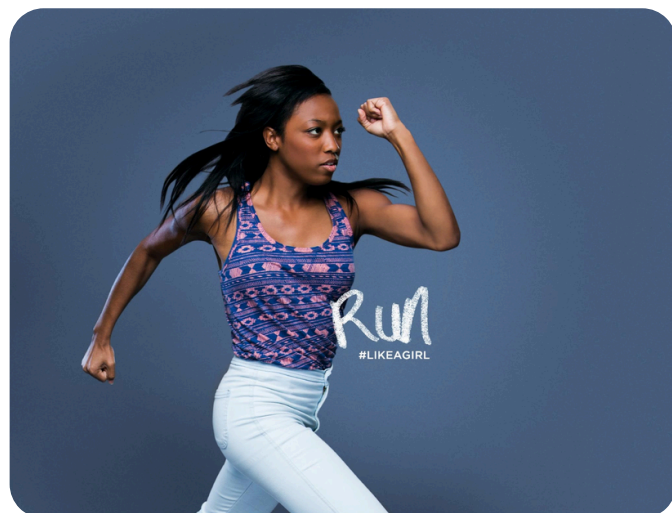
Historicky ženy ve sportu stále zůstávaly na okraji. Nebylo to jen o tom, zda dokáží zvládnout fyzickou námahu. Znamenalo to čelit i společenským předsudkům a bariérám. Odvaha postavit se na startovní čáru vyžadovala nejen trénink a disciplínu, se kterou se vypořádávali i muži, ale také schopnost vypořádat se s výsměchem a opovržením.

Jedním z důležitých milníků byl rok 1967, kdy se Kathrine Switzer zapsala do historie jako první žena, která oficiálně dokončila Bostonský maraton. Do té doby bylo běhání žen na dlouhé tratě považováno za nemyslitelné – nejen kvůli fyzické zátěži, ale i kvůli nastavení společnosti. Když si Kathrine Switzer oblékla startovní číslo a vyrazila na trať, členové organizačního týmu se ji pokusili zastavit. Ona však vytrvala a doběhla do cíle. Tento okamžik nejen zpochybnil předsudky, ale stal se symbolem změny.

Byla jednou z mnoha, kdo ukázal, že „běžet jako holka“ nemusí znamenat slabost, ale naopak odvahu, odhodlání a sílu. Znamená to dát do

každého kroku maximální úsilí, srdce a schovat v něm vlastní pochybnosti. Někdy to znamená běžet s úsměvem na tváři, jindy v naprostém vyčerpání hledat sílu na to vůbec vyběhnout.

Ale budme k sobě upřímní. Někdy „běžet jako holka“ znamená utíkat s vykulenýma očima a klíči pevně sevřenými mezi prsty, když večer za tmy spěcháme domů. Nebo dobíhat autobus na poslední chvíli, a pak dalších patnáct minut popadat dech.



Dnes se věci mění. Fráze „běžet jako holka“ si znovu buduje svůj význam. My budujeme jeho význam. Tentokrát ji však zaplavujeme hrdostí a vděčností. Znamená nezávislost a schopnost postavit se výzvám. Běžíme, kdy chceme, běháme pro radost a některé běháme protože nám to dodává energii. Tak se příště, až se vás někdo bude těmito slovy snažit urazit, usmějte se slovy „děkuju.“

Majda Sodomková

Dříve utajovaný festival pobuřuje svět

Jsou tradice, které stojí za to udržovat – dávají nám příležitosti k setkávání se s těmi nejbližšími, stmelují komunitu a utvářejí naše identity. Existují ale i takové tradice, které by vzhledem k podobě současné společnosti už nemusely být praktikovány.

Důvodů, proč bychom měli přestat dodržovat některé zvyky je mnoho; už jen fakt, že jsou některé svátky provázeny hrubými rituály, které polovině zúčastněných nejsou příjemné, avšak druhá polovina si pro jejich pokračování hledá oporu v historických kořenech (které ale, jak to tak bývá, mohou být irelevantní nebo zkreslené). Jedním z takových svátků je takzvaný Klaasohm, který se každoročně koná na německém ostrově Borkum.

Většina Němců považuje předvečer svatého Mikuláše za neškodný svátek, kdy děti nechávají před domem své očistěné boty, aby v nich pak ráno našly nadílku. Na ostrově o pěti tisících obyvatel však tato tradice nabírá trochu drsnějšího rázu. Oslavy zde probíhají celý den – ve dne se místní shromažďují okolo mladých mužů převlečených do masek z ovčí kůže a peří, ve večerních hodinách pak začne probíhat rituál s nejproblematictějšími aspektem. Skupina takzvaných „lapačů“ se vydává na lov mladých žen v ulicích města. Zadržené ženy poté „Klaasohmové“ surově bijí kravskými rohy po hýždích.



Tato tradice vzbudila vlnu kontroverzí teprve letos poté, co její brutální stránku odkryla reportáž německé veřejnoprávní televize NDR. Reportérům se pomocí mobilních telefonů podařilo natočit záběry zobrazující bití žen na loňském ročníku festivalu spolu s výpověďmi zdejších obyvatel o zkušenostech s oslavami.

Dotazované ženy v něm mluví o tom, že jim byl v dětství zvyk vysvětlen jako zábavná hra na schovávanou, a proto se jí začaly také účastnit. Bylo také zmíněno, že pokud se o tradici vyjádříte kriticky, jste bráni jako outsideri, kteří nechtějí uctívat tradici a jen se podřizují vlivům mimo ostrov. Na otázku, proč je festival pro místní tak důležitý, odpověděla jedna z respondentek tak, že je důležitý pouze pro muže. Rány jí způsobily velké modřiny a několik dní trvající bolest. Muži jsou prý pyšní na to, když si žena na následky zranění nemůže několik dní sednout. Jeden z dotazovaných mužů se otázkám směje a popisuje tradici jako neškodnou. Jak organizátoři akce, spolek *Verein Borkumer Jungens*, tak policie se odmítli v reportáži k svátku vyjádřit.

Poté, co zveřejněné záběry pobouřily veřejnost, se organizátoři vyjádřili, že násilí vůči ženám už nebude součástí festivalu. Uznali, že tradice dnes může být považována za kontroverzní a řekli, že by se raději soustředili na to, o čem celá tradice je – oslava solidarity mezi místními a jejich komunitou. V reakci na to se rozhodlo protestovat 150-200 žen pro zachování původní podoby festivalu.

Proč se třeba průvody čertů v Rakousku, nebo i česká velikonoční pomlázka nesetkávají s takovými vlnami pobouření jako právě Klaasohm? Příčinou je zejména fakt, že je svátek záležitostí pouze místních obyvatel, jeho průběh nesmí sledovat novináři ani turisté. Natáčení průběhu je potlačováno kvůli ochraně identity Klaasohmů. Celé toto utajování však zahaluje rituály do závoje pochybností. Zkrátka budí dojem, jako by organizátoři vlastně věděli, že násilný aspekt svátku není tak úplně v pořádku.

Ať už je řeč o jakékoliv tradici, myslím si, že by neměla být nepříjemná pro žádnou zúčastněnou stranu. To by mohla zlepšit komunikace mezi zúčastněnými, zejména pak nastavení a dodržování domluvených hranic. Zároveň by se nikdo neměl cítit špatně, pokud se rozhodne nedodržovat tradici, se kterou nesouhlasí, byť ji většinová společnost dodržuje. Takže muži, až půjdete o Velikonocích na pomlázku, zkuste se vcítit do role žen a mějte soudnost.

Eva Vacková

PROSINCOVÝ HOKEJOVÝ ZÁPAS pod záštitou Social Arabská



**další mimoškolní
akce naleznete na
Instagramu
@socialarabska**



Hrdinka, která otevřela oči nejen Francii, ale i celému světu: Gisèle Pelicot

Sexuální násilí je poslední dobou velmi artikulované téma. Všeobecný zájem o tuto problematiku vyeskaloval do jakési třetí vlny feminismu zejména kvůli nízkým trestním sazbám, obtížné prokazatelnosti trestného činu, demoralizaci a nedostatečné práci s oběťmi. Právní dokumenty jako např. Istanbulská úmluva mají některé legislativní nedostatky narovnat, nicméně v české společnosti okolo nich stále panuje stigma a nesmyslné předsudky.

To, co snad světu otevře oči, je případ Gisèle Pelicot, 72leté oběti sexuálního násilí. Ta ve strachu o svůj zdravotní stav začala navštěvovat svého lékaře. Zhubla, padaly jí vlasy, cítila se slabá a nevyspalá. K tomu všemu ještě začala zapomínat, měla výpadky paměti a obecně se začala bát, jestli nemá Alzheimerovu nebo jinou závažnou chorobu.

Nic netušící Gisèle však žádnou nemocí netrpěla. Důvodem jejího zhoršeného zdravotního stavu bylo to, že ji manžel, Dominique Pelicot, uspával mixem léků – zejména Temestou, která má silný hypnotický účinek, a následně zval muže, aby ji systematicky a konsekutivně znásilňovali a vše si při tom natáčel. Toto trvalo od roku 2011 do roku 2020.

Její manžel vyhledával zájemce přes různé chatovací skupiny, kde i jiní muži sdíleli své tipy a triky na to, jaký chemický koktejl je nejlepší pro jaký sexuální akt. Mimo jiné Gisèle znásilnilo i několik mužů infikovaných syfilisem, kapavkou či virem HIV, ten však, jako zázrakem, Gisèle nenakazil. Všichni pachatelé

byli různého věku i socioekonomického postavení – lékaři, vojáci, i obyčejní *blue collar workers*.

Dominique Pelicot dostal od francouzského soudu za tento ohavný čin nejvyšší možný trest – 20 let odnětí svobody. Díky fotografickým a audiovizuálním materiálům francouzská prokuratura obviní další stovku mužů. Někteří se však spravedlnosti vyhnou.



Případ Pelicot vyplaval na povrch několik otázek. Kolik žen nevědomky trpí stejně jako Gisèle? Kolik skupin, takových, do které přispíval i Dominique, na zašifrovaných chatovacích webech ještě je? Jak si člověk může být jistý, že některé praktiky v pornoprůmyslu jsou skutečně pouze porno a nikoliv amatérský záběr znásilňované oběti?

Jedno je však jisté. Odvaha Gisèle nezůstat ve stínu ochrany oběti a její silná medializace prorazila skleněný strop strachu, vyděsila nespočet hyen podobných Dominiqueovi a dodala odvahu obětem po celém světě, že v tom nejsou sami a že spravedlnost je vždy na jejich straně.

Marek Barbuš



© Prestižní student 2025

Číslo dvacáté sedmé



@prestiznistudent

Předej prosím časopis
někomu dalšímu.

